

Nr 170.

Av herr **Mannerskantz** och friherre **Beck-Friis**, om rätt för skattskyldig, som driver skogsbruk, att vid taxering av inkomst åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond.

Enligt kungl. förordning den 12 juni 1942 (nr 371) äger skattskyldig rätt att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för belopp som av årsvinsterna avsättes till investeringsfond för byggnader eller för inventarier och varulager, för arbete i gruva samt för ersättande av förkrigslager. Denna bestämmelse åsyftar att bidra till och underlätta en utjämning av de växlingar i produktion och sysselsättning, som följa med de ekonomiska konjunkturerna. Avdragsrätten avser sålunda att öka möjligheterna för näringsföretag att under en lågkonjunktur bereda sysselsättning åt sina anställda genom att då verkställa i och för sig önskvärda arbeten, tillverka och anskaffa nödvändiga maskiner och inventarier etc. med hjälp av skattefria fondavsättningar från tidigare goda år.

Det kan ifrågasättas om inte en motsvarande utjämning borde kunna ägas för skogsbrukets vidkommande då det gäller skogsvårdsarbeten. Växlingarna i produktion och sysselsättning äro även på detta område mycket starkt framträdande. Under en god konjunktur finns i allmänhet relativt gott om medel för sådana arbeten, men i regel råder då brist på arbetskraft. En viss tvekan att överhuvud taget använda arbetskraften till skogsvårdsarbeten under sådana tider är förklarlig, då det med skäl kan anses rationellt att utnyttja den knappa tillgången inom mera aktuella och nödvändiga arbeten. Under lågkonjunkturer däremot, då skogsföretagen måste inskränka driften och de pressade priserna på de färdiga produkterna giva ringa eller intet överskott, är det naturligt, att företagsledningarna måste söka inskränka på alla sådana utgifter, som icke kunna anses absolut nödvändiga eller som kunna uppskjutas till kommande, bättre år. Därigenom uppstå svårigheter att finna sysselsättning för den arbetskraft, som då är tillgänglig och kanske icke fullt så dyr. På detta sätt motverkas en eljest naturlig strävan att bereda lämpliga arbetstillfällen i dåliga tider i de för skogsföretagen och för det allmänna på lång sikt mycket betydelsefulla skogsvårdsarbetena. De allmänna tendenserna i detta avseende ha otvivelaktigt bidragit till att i icke ringa mån hålla dessa arbeten tillbaka mera än som ur såväl de enskilda företagens som allmänna synpunkter kan anses tillfredsställande.

Dessa tidigt uppmärksammade förhållanden hava i det statliga skogsbruket föranlett inrättande från och med år 1917 av en domänverkets förnyelsefond för återväxtkostnader. Till denna fond sker årligen avsättning enligt vissa normer, och från densamma bestridas numera kostnaderna för skogsodling, hägnad, skogsskydd och plantskogsvård, dikning samt nybyggnad av vägar. Fonden avser närmast en reglering av domänverkets överskott att inlevereras till statsverket i samma utjämnings syfte som här ovan berörts. På domänverkets kommunala beskattning har denna fondering icke haft någon inverkan.

Den nuvarande krigskonjunkturen har på ett särskilt sätt markerat skogsbrukets svårigheter att i fråga om skogsvårdande arbeten vidtaga även de mest nödvändiga åtgärder. Genom i första hand de omfattande vedavverkningsåläggandena har all i skogsbruket tillgänglig arbetskraft och genom statsingripanden därjämte ovan arbetskraft mobiliserats för att trygga landets bränsleförsörjning. Arbetskraft har icke funnits att tillgå, då vedavverkningsarna måst bedrivas alla tider på året, för sådana skogsodlings- och dikningsarbeten, som bort komma ifråga. Med de kostnader, som med nuvarande lönenivå i skogsbruket skulle behöva nedläggas för sådana arbeten, måste deras utförande under dessa förhållanden även anses mindre välbetänkt rent ekonomiskt sett. I fråga om vägbyggnader, som trots kostnaderna likväl i stor omfattning bort vara lönande enbart för att utnyttja bland annat orörda vedskogsområden, ha endast obetydliga arbeten kunnat komma till utförande på grund av bristen på arbetskraft och dess av statsmyndigheterna dirigerade användning för andra, angelägnare arbetsuppgifter. Den tilltagande bristen på bilar som transportmedel är också ägnad att begränsa en vägbyggnadsverksamhet, som eljest med hänsyn till skogsbrukets behov av nya vägar inom stora områden bort bliva ganska omfattande.

Nu anförda omständigheter visa, att för skogsföretagen mycket viktiga skogsvårdsarbeten måst uppskjutas. Dessa arbeten ha den typiska beredskapskaraktär, som även är för samhället viktig, då det gäller att möta en konjunktur med svårighet att sysselsätta ledig arbetskraft. Det kan därför synas berättigat att i beskattningshänseende bereda skogsföretagen samma möjligheter till utjämnning i sin rörelse av kostnaderna för skogsvårdsarbeten, som gäller i fråga om kostnaderna för byggnader, inventarier och varulager. Skogsföretagen borde sålunda kunna erhålla rätt till avdrag på grund av avsättning till investeringsfond för skogsvårdsarbeten. Från sådan fond skulle bestridas kostnaderna för skogsodling, hägnad, skogsskydd, plantskogsvård, dikning samt nybyggnad av vägar, eventuellt jämväl skogsbrukets byggnader. För en dylik investeringsfond torde de i förordningen nr 371 år 1942 meddelade bestämmelserna i allt väsentligt vara tillämpliga, i första hand på svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar med rätt till fri avskrivning. Sådana skogsföretag, i regel större skogsbruk, som

hava ordnad bokföring och vilkas taxering till inkomst av jordbruk och skogsbruk kan ske om icke enligt bokföringsmässiga grunder så dock enligt utdrag av vederbörandes bokföring, borde också komma i fråga, om dylik avdragsrätt skulle medgivas. Taxeringstekniska svårigheter därvidlag torde visserligen uppkomma, men dessa borde icke vara utslagsgivande för att hindra eljest sakligt berättigade skogsföretag att komma i åtnjutande av den förmån, en sådan avdragsrätt medför.

På grund av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär skyndsamt utredning med förslag till sådan ändring av kungl. förordningen den 12 juni 1942 om rätt att vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond, att rätt till sådant avdrag måtte tillkomma även den som driver skogsbruk ävensom att vid utredningar och i förslaget härovan angivna synpunkter måtte vinna beaktande.

Stockholm den 23 januari 1945.

Axel Mannerskantz.

Carl Beck-Friis.